

BIJLAGE II.

BESLUIT van den 18den December 1900 (Staatsblad n°. 210), tot intrekking van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (Staatsblad n°. 254) en tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeeling hunner werkzaamheden, voor zoover die hun door de wet tot regeling van het lager onderwijs zijn opgedragen.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 November 1900, n°. 6779^a, afd. Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is, met intrekking van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (Staatsblad n°. 254), de voorschriften, noodig tot uitvoering van de artikelen 68 en 69 der wet tot regeling van het lager onderwijs, opnieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord, advies van 4 December 1900, n°. 16;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 December 1900, n°. 7306, afd. Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

TITEL I.

VAN DE INDEELING DES RIJES.

§ 1. Van de inspectiën.

Artikel 1.

Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in drie inspectiën:

de eerste inspectie bevat de provinciën Noordbrabant, Gelderland en Limburg;

de tweede: de provinciën Zuidholland, Noordholland, Zeeland en Utrecht;

de derde: de provinciën Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.

§ 2. Van de districten.

Artikel 2.

Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in zes en twintig districten.

Artikel 3.

De provincie Noordbrabant bevat de districten: 's Hertogenbosch, Breda, Tilburg en Eindhoven;

de provincie Gelderland, de districten Arnhem, Zutphen en Tiel;

de provincie Zuidholland, de districten 's Gravenhage, Rotterdam, Gouda en Dordrecht;

de provincie Noordholland, de districten Amsterdam, Haarlem en Alkmaar;

de provincie Zeeland, de districten Middelburg en Goes;

de provincie Utrecht, het district Utrecht;

de provincie Friesland, de districten Leeuwarden en Heerenveen;

de provincie Overijssel, de districten Zwolle en Deventer;

de provincie Drenthe, het district Assen;

de provincie Limburg, de districten Maastricht en Roermond.

§ 3. Van de arrondissementen.

Artikel 4.

Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in honderd zeven en twintig arrondissementen.

Artikel 5.

Het district 's Hertogenbosch bevat de arrondissementen 's Hertogenbosch, Oss en Boxmeer;

Het district Breda, de arrondissementen Breda, Zevenbergen, Roosendaal en Bergen op Zoom;

het district Tilburg, de arrondissementen Tilburg, Heusden, Waalwijk en Oirschot;

het district Eindhoven, de arrondissementen Eindhoven, Helmond en Veghel;

Artikel 6.

Het district Arnhem bevat de arrondissementen Arnhem, Wageningen, Harderwijk, Apeldoorn en Rheden;

het district Zutphen, de arrondissementen Zutphen, Groenlo, Doesburg en Doetinchem;

het district Tiel, de arrondissementen Tiel, Elst, Nijmegen, Zaltbommel en Geldermalsen.

Artikel 7.

Het district 's Gravenhage, bevat de arrondissementen 's Gravenhage I, II en III, Delft, Leiden en Maassluis;

het district Rotterdam, de arrondissementen Rotterdam I, II, III, en IV, Schiedam en Hillegersberg;

het district Gouda, de arrondissementen Gouda, Schoonhoven, Woerden en Alkemade;

het district Dordrecht, de arrondissementen Dordrecht, Oud-Beijerland, Gorinchem en Sommelsdijk.

Artikel 8.

het district *Amsterdam* bevat de arrondissementen Amsterdam I, II, III, IV, V, VI en VII en Hilversum;

het district *Haarlem*, de arrondissementen Haarlem, Haarlemmermeer, Beverwijk, Purmerend en Zaandam;

het district *Alkmaar*, de arrondissementen Alkmaar, Hoorn, Medemblik, den Helder en Texel.

Artikel 9.

Het district *Middelburg* bevat de arrondissementen Middelburg, Vlissingen, Neuzen en Hulst;

Het district *Goes*, de arrondissementen Goes, Zierikzee en Tholen.

Artikel 10.

Het district *Utrecht* bevat de arrondissementen Utrecht I en II, Loenen, Amersfoort, Rhenen en IJsselstein.

Artikel 11.

Het district *Leeuwarden* bevat de arrondissementen Leeuwarden, Harlingen, Ferwerd, Ternaard, Dokkum en Bergum;

het district *Heerenveen* bevat de arrondissementen Heerenveen, Beetsterzwaag, Lemmer, Sneek, Bolsward, Weidum en Wolvega.

Artikel 12.

Het district *Zwolle* bevat de arrondissementen Zwolle, Raalte, Kampen, Ommen en Steenwijk;

het district *Deventer*, de arrondissementen Deventer, Almelo, Enschedé, Hengelo en Oldenzaal.

Artikel 13.

Het district *Groningen* bevat de arrondissementen Groningen, Zuidhorn, Warffum, Onderdendam en Appingedam;

het district *Winschoten*, de arrondissementen Winschoten, Hoogezand, Slochteren, Veendam en Onstwedde.

Artikel 14.

Het district *Assen* bevat de arrondissementen Assen, Borger, Emmen, Dalen, Hoogeveen, Meppel en Vries.

Artikel 15.

Het district *Maastricht* bevat de arrondissementen Maastricht, Meerssen, Heerlen en Sittard;

het district *Roermond*, de arrondissementen Roermond, Weert, Venlo en Gennep.

Artikel 16.

De tabel, bij dit besluit gevoegd, wijst de gemeenten en, voor zooveel de arrondissementen 's Gravenhage, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht betreft, de gedeelten der gemeenten aan, die tot elk arrondissement behooren.

TITEL II.

VAN DE AMBTENAREN.

§ 1. Van de arrondissements-schoolopzieners.

Artikel 17.

De arrondissements-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats binnen het arrondissement, tenzij hem door Onzen Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs is belast, vergund wordt elders gevestigd te zijn.

Artikel 18.

De arrondissements-schoolopziener, die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden als schoolopziener, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdt, behoeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

Onze voornoemde Minister kan, op voorstel van den districts-schoolopziener, een der andere arrondissements-schoolopzieners van het district met de tijdelijke waarneming van den dienst belasten.

Artikel 19.

Hij bezoekt meermalen 's jaars de Rijks- of gemeentelijke kweekscholen voor onderwijzers, normaallessen of andere instellingen tot opleiding van onderwijzers in het arrondissement en doet over ieder vierendeeljaars van zijne bevinding verslag aan den districts-schoolopziener.

Artikel 20.

Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den districts-schoolopziener.

Artikel 21.

Hij bevordert de instelling van plaatselijke commissiën, overal waar dit ter verzekering van het plaatselijk toezicht nuttig is, en bewaart afschrift van de plaatselijke verordeningen, die de samenstelling en inrichting der in het arrondissement aanwezige commissiën regelen.

Hij woont de vergaderingen der commissiën bij, zoo dikwijls zij dit verlangen, of hem ambtshalve geraden voorkomt en roept ze, zoo noodig, bijeen.

Artikel 22.

Door Ons wordt jaarlijks eene bepaalde som te zijner beschikking gesteld, bestemd tot bekostiging eener bibliotheek, waarvan de onderwijzers, onder zijn toezicht, partij kunnen trekken bij de voortzetting hunner studiën en tot bestrijding van andere kleine uitgaven ter bevordering van het doel der onderwijzers-bijeenkomsten.

De verantwoording der som geschiedt op de wijze, door Onzen voornoemden Minister te bepalen.

Artikel 23.

De arrondissements-schoolopziener geeft rechtstreeks aan Onzen voornoemden Minister, aan Gedeputeerde Staten of aan den inspecteur van het lager onderwijs, alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteeren daarvan, door den inspecteur of den districts-schoolopziener, toe te laten.

§ 2. Van de districts-schoolopzieners.

Artikel 24.

De districts-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats in de gemeente, waarnaar het district 'genoemd wordt, tenzij hem door Onzen voornoemden Minister vergund wordt, elders in het district gevestigd te zijn.

Artikel 25.

De districts-schoolopziener die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdt, behoeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

Artikel 26.

Wordt een districts-schoolopziener aangewezen, om een inspec-

teur te vervangen, dan blijft hij niettemin met de waarneming zijner betrekking belast.

Artikel 27.

Op den arrondissements-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den districts-schoolopziener, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over

Artikel 28.

De districts-schoolopziener bezoekt iedere openbare en bijzondere school van lager onderwijs binnen zijn ambtsgebied, ten minste eenmaal in de drie jaren.

Artikel 29.

De districts-schoolopziener verzamelt de inlichtingen omtrent de onderscheidene scholen en het daar gegeven onderwijs, door hem gevraagd uit eigen beweging, volgens opdracht van den inspecteur, of op last van Onzen voornoemden Minister.

Artikel 30.

Hij houdt, ten minste eenmaal in de drie maanden en verder zoo dikwijls hij het noodig acht, eene bijeenkomst met de arrondissements-schoolopzieneren in zijn district ter bespreking van de aan hen toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedeisende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

Artikel 31.

Zoo dikwijls krachtens de artt. 21, 22 en 50 der wet tot regeling van het lager onderwijs, de beslissing van Onzen voornoemden Minister wordt ingeroepen, zendt de districts-schoolopziener aan dezen de stukken, met eene beredeneerde toelichting. Zoodra 's Ministers beslissing hem is bericht, brengt hij die onmiddellijk ter kennis van belanghebbenden.

Artikel 32.

Telkens wanneer de districts-schoolopziener de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnodiging mede tegenwoordig te zijn.

Artikel 33.

Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den inspecteur.

Artikel 34.

Bij de toepassing van de artt. 21, 22, 29, 31, 36 en 38 der wet tot regeling van het lager onderwijs, wint de districts-schoolopziener het gevoelen van den arrondissements-schoolopziener in.

Artikel 35.

Hij geeft rechtstreeks aan Onzen voornoemden Minister en aan Gedeputeerde Staten alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteren daarvan door den inspecteur toe te laten.

§ 3. Van de inspecteurs.

Artikel 36.

De inspecteur heeft zijne vaste woonplaats binnen zijn ambtsgebied, ter plaatse door Onzen voornoemden Minister te bepalen.

Artikel 37.

De inspecteur die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdt, heeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

Artikel 38.

Op den districts-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den inspecteur, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over.

Artikel 39.

De inspecteur bezoekt de openbare en bijzondere scholen van lager onderwijs, de kweekscholen, normalessen en andere inrichtingen ter opleiding van onderwijzers binnen zijn ambtsgebied, zoo dikwijls hij dit noodig acht.

Artikel 40.

Hij kan, acht hij dit noodig, bijeenkomen met de districts-schoolopzieneren van zijn ambtsgebied, ter bespreking van de aan hen toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedeisende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen. Hij kan ook arrondissements-schoolopzieneren binnen zijn ambtsgebied tot het bijwonen van zoodanige bijeenkomsten uitnoodigen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

Artikel 41.

De inspecteurs worden ten minste eenmaal 's jaars door Onzen voornoemden Minister bijeengeroepen, ten einde onder zijne leiding de algemeene belangen van het lager onderwijs te overwegen.

Artikel 42.

De inspecteur geeft aan Gedeputeerde Staten der provincie rechtstreeks alle inlichtingen en voorlichting, die zij van hem verlangen.

Artikel 43.

Telkens wanneer de inspecteur de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen, en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnodiging mede tegenwoordig te zijn.

Artikel 44.

De inspecteur houdt toezicht op de archieven der arrondissements- en districts-schoolopzieneren. Hij is bevoegd het inspecteren der archieven van de arrondissements-schoolopzieneren aan de districts-schoolopzieneren op te dragen.

Artikel 45.

Dit besluit treedt in werking op 1 April 1901.

Met gelijke dagteekening is het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254) vervallen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den December 1900.

WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

H. GOEMAN BORGESIOUS.

Uitgegeven den negen en twintigsten December 1900.

De Minister van Justitie,

CORT V. D. LINDEN.

TABEL, bedoeld in artikel 16, aanwijzende de gemeenten en gedeelten van gemeenten tot elk school-arrondissement behorende.

District 's Hertogenbosch:

Het arrondissement 's Hertogenbosch omvat de gemeenten Berlicum, Bokhoven, Cromvoirt, Dungen (den), Engelen, Esch, Haaren, Helvoirt, 's Hertogenbosch, St. Michielsgestel, Rosmalen, Vught.

Het arrondissement Oss, de gemeenten Alem c. a., Berghem, Deursen c. a., Dieden c. a., Empel c. a., Geffen, Heesch, Herpen, Huisseling c. a., Lith, Lithoijen, Megen c. a., Nuland, Oijen c. a., Oss, Ravenstein, Reek, Schayk.

Het arrondissement Boameer, de gemeenten Beers, Beugen c. a., Boxmeer, Cuyk c. a., Escharen, Gassel, Grave, Haps, Linden, Maashees c. a., Mill c. a., Oeffelt, Oploo c. a., Sambeek, Velp, Vierlingsbeek, Wanroy, Zeeland.

District Breda:

Het arrondissement Breda omvat de gemeenten Breda, Chaam, Dongen, Ginneken c. a., Oosterhout, Princenhage Rijsbergen, Teteringen, Zundert.

Het arrondissement Zevenbergen, de gemeenten Dinteloord c. a., Fijnaart c. a., Klundert, Made c. a., Terheijden, Willemstad, Zevenbergen, Zwaluwe (Hooge- en Lage-).

Het arrondissement Roosendaal, de gemeenten Etten c. a., Gastel (Oud- en Nieuw-), Hoeven c. a., Oudenbosch, Roosendaal c. a., Rucphen c. a., Standdaarbuiten.

Het arrondissement Bergen op Zoom, de gemeenten Bergen op Zoom, Halsteren, Huybergen, Ossendrecht, Putte, Steenbergen c. a., Vossemeer (Nieuw-), Woensdrecht, Wouw.

District Tilburg:

Het arrondissement Tilburg omvat de gemeenten Alphen c. a., Baarle-Nassau, Berkel, Gilze c. a., Goirle, Hilvarenbeek, Mierde (Hooge- en Lage-), Oisterwijk, Tilburg.

Het arrondissement Heusden, de gemeenten Almkerk, Andel, Drongelen c. a., Dussen c. a., Giessen, Hedikhuizen, Heesbeen c. a., Herpt, Heusden, Meeuwen c. a., Oudheusden, Rijswijk, Veen, Werken c. a. (de), Werkendam, Woudrichem, Wijk c. a.

Het arrondissement Waalwijk, de gemeenten Baardwijk, Besoijen, Capelle, Drunen, Geertruidenberg, 's Gravenmoer, Loon op Zand, Nieuwkuyk, Raamsdonk, Sprang, Udenhout, Vlijmen, Vrijhoeve-Capelle, Waalwijk, Waspik.

Het arrondissement Oirschot, de gemeenten Best, Bladel c. a., Boxtel, Diessen, Hoogeloon c. a., Liempde, Moergestel, Oirschot, Oost-, West- en Middelbeers, Reusel, Vessem c. a.

District Eindhoven:

Het arrondissement Eindhoven omvat de gemeenten Aalst, Bergeyk, Borkel c. a., Budel, Dommelen, Duizel c. a., Eersel, Eindhoven, Gestel c. a., Leende, Luyksgestel, Maarheeze, Oerle, Riethoven, Soerendonk c. a., Stratum, Strijp, Tongelre, Valkenswaard, Veldhoven c. a., Waalre, Westerhoven, Woensel, Zeelst, Zesgehuchten.

Het arrondissement Helmond, de gemeenten Aarle-Rixtel, Asten, Bakel c. a., Deurne c. a., Geldrop, Heeze, Helmond, Lierop, Lieshout, Mierlo, Nunen c. a., Someren, Stiphout, Vlierden.

Het arrondissement Veghel, de gemeenten Beek c. a., Boekel, Dinther, Erp, Gemert, Heeswijk, Nistelrode, St. Oedenrode, Schijndel, Son c. a., Uden, Veghel.

District Arnhem:

Het arrondissement Arnhem omvat de gemeente Arnhem.

Het arrondissement Wageningen, de gemeenten Barneveld, Doorwerth, Ede, Hoevelaken, Renkum, Scherpenzeel, Wageningen.

Het arrondissement Harderwijk, de gemeenten Doornspijk, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattum, Nijkerk, Oldebroek, Putten.

Het arrondissement Apeldoorn, de gemeenten Apeldoorn, Epe, Heerde.

Het arrondissement Rheden, de gemeenten Brummen, Rheden, Rozendaal, Voorst.

District Zutphen:

Het arrondissement Zutphen omvat de gemeenten Gorssel, Hengelo, Laren, Lochem, Ruurlo, Steenderen, Vorden, Warnsveld, Zutphen.

Het arrondissement Groenlo, de gemeenten Aalten, Borculo, Eibergen, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede, Winterswijk.

Het arrondissement Doesburg, de gemeenten Angerlo, Bergh, Didam, Doesburg, Duiven, Herwen c. a., Pannerden, Wehl, Westervoort, Zevenaar.

Het arrondissement Doetinchem, de gemeenten Dinxperlo, Doetinchem (Ambt), Doetinchem (Stad), Gendringen, Hummelo, Wisch, Zelhem.

District Tiel:

Het arrondissement Tiel omvat de gemeenten Beusichem, Buren, Echteld, Est c. a., Lienden, Maurik, Ophemert, Tiel, Varik, Waardenburg, Wadenoijen, IJzendoorn, Zoelen.

Het arrondissement Elst, de gemeenten Bemmelen, Dodewaard, Elst, Gent, Hemmen, Heteren, Huissen, Kesteren, Valburg.

Het arrondissement Nijmegen, de gemeenten Balgoy, Groesbeek, Heumen, Millingen, Nijmegen, Overasselt, Ubbergen.

Het arrondissement Zaltbommel, de gemeenten Appelteren, Batenburg, Bergharen, Beuningen, Dreumel, Driel, Druten, Ewijk, Heerwaarden, Horssen, Hurwenen, Rossum, Wamel, Wijchen, Zaltbommel.

Het arrondissement Geldermalsen, de gemeenten Ammerzoden, Beesd, Brakel, Buurmalsen, Culemborg, Deil, Gameren, Geldermalsen, Haafden, Hedel, Herwijnen, Kerkwijk, Nederhemert, Poederoyen, Vuren, Zuilichem.

District 's Gravenhage:

Het grondgebied der gemeente 's Gravenhage is verdeeld in drie arrondissementen, 's Gravenhage I, II en III, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de zuidwestelijke grens der gemeente, waar de Loosduinsche Weg die grens snijdt, langs dien weg, door Westeinde, Groenmarkt, Gravenstraat, in rechte lijn tot het midden van het Buitenhof; van daar noordwestwaarts door Gevangenpoort, Kneuterdijk, Parkstraat, Alexanderstraat tot het midden van de Javastraat, vervolgens zuidwestwaarts langs Javastraat, Laan van Meerdervoort, Groot Hertoginnelaan tot het waterverschingskanaal en langs dit kanaal naar de Noordzee.

II. Van de zuidoostelijke grens der gemeente bij het Rijswijksche plein langs de noordoostzijde van de gracht langs het Zieken, langs den Zuid-Oost-Buitensingel, de noordoostzijde van de Nieuwe Haven, over de Nieuwe Markt, door de Korte Houtstraat, over het Plein, door de poorten van het Binnenhof tot het midden van het Buitenhof en verder zuidwestwaarts langs de 'grens van arrondissement I tot de zuidwestelijke grens der gemeente.

III. Van den mond van het waterverschingskanaal langs de grens van arrondissement I tot het midden van het Buitenhof.

hof; van daar langs de grens van arrondissement II tot de zuid-oostelijke grens der gemeente.

Tot het arrondissement 's Gravenhage III behoort mede de gemeente Wassenaar.

Het arrondissement *Delft* omvat de gemeenten Delft, Hof van Delft, Nootdorp, Pijnacker, Rijswijk, Schipluiden, Stompwijk, Veur, Voorburg, Voorschoten, Vrijenban.

Het arrondissement *Leiden*, de gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Rijnsburg, Valkenburg, Zoeterwoude.

Het arrondissement *Maassluis*, de gemeenten 's Gravenzande, Lier (de), Loosduinen, Maasland, Maassluis, Monster, Naaldwijk, Rozenburg, Wateringen.

District Rotterdam:

Het grondgebied der gemeente Rotterdam is verdeeld in vier arrondissementen, *Rotterdam I, II, III en IV*, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de noordwestelijke grens der gemeente aan het einde van de Schiekade bij den Blommerdijkschen Weg, langs de Oost-Schiekade, het Hofplein en voorts langs de Delftsche Vaart, Spuiwater, het Spui, de Vlasmarkt tot het Steiger, langs de noord- en westzijde van de Steigergracht, verder door de Soetensteeg en Boymansstraat, over het Van Hogendorpsplein en de Binnenwegse brug, vervolgens door den Binnenweg naar de wetering van den Westersingel, midden door deze wetering, langs het westelijk stoomgemaal en door de Scheepstimmermanslaan naar de Maas bij den Veerdam en vervolgens langs de noordzijde van de Maas tot de westelijke grens der gemeente.

II. Van de westelijke grens der gemeente langs de grens van arrondissement I tot de Vlasmarkt, vervolgens langs het Steiger, over de Grootte Markt, langs het West-Nieuwland, over het Beursplein tot de Geldersche Kade bij de Vischsteeg, langs de Geldersche Kade en het Bolwerk tot de Maas en langs de noordzijde van de Maas tot de oostelijke grens der gemeente.

III. Van de noordwestelijke grens der gemeente aan het einde van de Schiekade bij den Blommerdijkschen Weg, langs de Oost-Schiekade over het Hofplein naar het Couwenburchseiland, vervolgens langs het Boschje, den Goudschen Singel en Oost-Vestplein tot over de brug bij den Hoogen Boezem, langs de oostzijde van den Hoogen Boezem tot het Kralingsche Verlaat, vervolgens langs de oostzijde van den Lagen Boezem tot de noordelijke grens der gemeente.

IV. Van de noordelijke grens der gemeente aan de oostzijde van den Lagen Boezem langs de grenzen van de arrondissementen III, I en II tot de oostelijke grens der gemeente.

Het arrondissement *Schiedam* omvat de gemeenten Barendrecht, Hoogvliet, Kethel, Overschie, Pernis, Poortugaal, Rhoon, Schiedam, Vlaardingen, Vlaardinger-Ambacht.

Het arrondissement *Hillegersberg*, de gemeenten Bergschenhoek, Berkel, Bleiswijk, Capelle a/d IJssel, Heerjansdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hillegersberg, Krimpen a/d Lek, Krimpen a/d IJssel, Nieuwerkerk a/d IJssel, Ouderkerk a/d IJssel, Ridderkerk, Schiebroek, IJsselmonde.

District Gouda:

Het arrondissement *Gouda* omvat de gemeenten Gouda, Gouderak, Haastrecht, Hekendorp, Lange Ruige Weide, Moerkapelle, Moordrecht, Oudewater, Papekop, Reeuwijk, Stolwijk, Vlist, Waddinxveen, Zegwaard, Zevenhuizen, Zoetermeer.

Het arrondissement *Schoonhoven*, de gemeenten Alblas (Oud-), Alblasserdam, Ameide, Ammers (Groot-), Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Brandwijk, Everdingen, Goudriaan, Hagestein, Hei- en Boeicop, Langerak, Lekkerkerk, Lekkerland (Nieuw-), Lexmond, Nieuwpoort, Ottoland, Schoonhoven, Streefkerk, Tienhoven, Vianen.

Het arrondissement *Woerden*, de gemeenten Aarlanderveen, Alphen, Barwoutswaarder, Benthuisen, Bodegraven, Boskoop,

Hazerswoude, Koudekerk, Nieuwkoop, Oudshoorn, Rietveld, Waarder, Woerden, Zwammerdam.

Het arrondissement *Alkemade*, de gemeenten Aar (ter), Alkemade, Hillegom, Leimuider, Lisse, Nieuwveen, Noordwijk, Noordwijkerhout, Rijnsaterwoude, Sassenheim, Voorhout, Warmond, Woubrugge, Zevenhoven.

District Dordrecht:

Het arrondissement *Dordrecht* omvat de gemeenten Dordrecht, Dubbeldam, 's Gravendeel, Papendrecht, Sliedrecht, Zijndrecht.

Het arrondissement *Oud-Beijerland*, de gemeenten Abbenbroek, Beijerland (Nieuw-), Beijerland (Oud-), Beijerland (Zuid-), Geervliet, Goudswaard, Heenvliet, Heinenoord, Hekelingen, Klaaswaal, Maasdam, Mijnsheerenland, Numansdorp, Oudenhoorn, Piershil, Puttershoek, Spijkenisse, Strijen, Westmaas, Zuidland.

Het arrondissement *Gorinchem*, de gemeenten Arker, Asperen, Bleskensgraaf, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Gorinchem, Hardinxveld, Heukelum, Hoogblokland, Hoornaar, Kedichem, Leerbroek, Leerdam, Meerkerk, Molenaarsgraaf, Nieuwland, Noordeloos, Peursum, Schelluinen, Schoonrewoerd, Wijngaarden,

Het arrondissement *Sommelsdijk*, de gemeenten Bommel (den), Brielle, Dirksland, Goedereede, Hellevuetsluis, Helvoet (Nieuw-), Herkingen, Melissant, Middelharnis, Nieuwenhoorn, Ooltgensplaat, Oostvoorne, Ouddorp, Rockanje, Sommelsdijk, Stad aan 't Haringvliet, Stellendam, Tonge (Nieuwe-), Tonge (Oude-), Vierpolders, Zwartewaal.

District Amsterdam:

Het grondgebied der gemeente Amsterdam is verdeeld in zeven arrondissementen, *Amsterdam I, II, III, IV, V, VI en VII*, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de Nieuwmarkt noordwaarts langs de oostzijde van de Geldersche Kade en den Oostelijken doorgang naar de noordzijde van het IJ, oostwaarts langs de zuidzijde van het gedeelte der gemeente benoorden het IJ, langs de westzijde van den Schellingwouderdijk tot het Oosterkanaal, westwaarts langs de zuidzijde van het Spoorwegbassin, zuidwaarts tot de Nieuwe Vaart, westwaarts langs de zuidzijde van die vaart, langs de noordwestzijde van de Buitensingelgracht tot tegenover de Muidergracht, noordwaarts langs de noordwestzijde van de Muidergracht en de zuidwestzijde van het Hortusplantsoen tot de Weesperstraat, noordwaarts langs de westzijde van het Jonas Daniel Meijerplein, oostwaarts langs de noordwestzijde van de Lazarussteeg en het Markenplein, noordwaarts langs de zuidwestzijde van den Houtkoopersburgwal en de Snoekjesgracht, westwaarts langs de noordzijde van de Snoekjessteeg, noordwaarts langs de oostzijde van de St. Anthoniebreestraat en de Nieuwmarkt tot de Geldersche Kade.

II. Van de Nieuwe Prinsengracht langs de zuidelijke en oostelijke grens van arrondissement I, langs de oostelijke en zuidelijke grens der gemeente tot den Amstel, noordwaarts langs de oostzijde van den Amstel tot de Nieuwe Prinsengracht en langs de zuidzijde van die gracht tot de grens van arrondissement I.

III. Van de derde Schinkelstraat langs de westelijke grens der gemeente zuidwaarts, en oostwaarts langs de zuidelijke grens der gemeente, noordwaarts langs de grens van arrondissement II tot de Keizersgracht, langs de zuidzijde van die gracht tot de Vijzelstraat, langs de oostzijde van die straat, de Vijzelgracht en Nieuwe Vijzelstraat tot de Weteringschans, langs de noordzijde van de Weteringschans, de oostzijde van het Weteringplantsoen, de noordoostzijde van de Stadhouderskade, de zuidzijde van de Vossiusstraat, de oostzijde van de Van Baerlestraat, de zuidzijde van den Willemsparkweg en den Koninginneweg, de westzijde van den Amstelveenschen weg en de zuidzijde van de derde Schinkelstraat tot de grens der gemeente.

IV. Van de Hugo de Groot-kade langs de westelijke grens der gemeente en de noordelijke grens van arrondissement III, langs de zuidzijde van de Keizersgracht tot de Leidschestrade, langs de oostzijde van die straat en het Leidscheplein tot de

Stadhouderskade, langs de westzijde van die kade en de Nassaukade tot de Hugo de Groot-kade en de zuidzijde van die kade tot de grens der gemeente.

V. Langs de grenzen van de arrondissementen I, II, III, IV en VI.

VI. Van de Nassaukade, hoek de Clercqstraat, noordwaarts langs de westzijde van die kade tot de Brouwersgracht, langs de zuidzijde van die gracht, de westzijde van het Singel tot den Blauwburgwal, langs de zuidzijde van de Korte Korsjespoortsteeg, Korte Kolksteeg, Nieuwezijds Kolk, Kolksteeg, Oudebrugsteeg tot het Damrak, noordwaarts langs de oostzijde van het Damrak en de zuidzijde van de Prins Hendrikkade tot de grens van arrondissement I, langs die grens tot de St. Antoniebreestraat, langs de zuidzijde van de Nieuwmarkt, de oostzijde van den Kloveniersburgwal tot de Nieuwe Eoogstraat, langs de zuidzijde van de Oude Hoogstraat, Oude Doelenstraat, Damstraat, Vijgendam, Dam, Paleisstraat, de westzijde van den Nieuwezijds Voorburgwal, de zuidzijde van de Raadhuisstraat, de westzijde van het Singel, de zuidzijde van de Gasthuismolensteeg, Hartenstraat, Reestraat, de westzijde van de Prinsengracht, de zuidzijde van de Elandstraat, de oostzijde van de Lijnbaansgracht en de zuidzijde van de Rozengracht tot de Nassaukade.

VII. Van het Noordzeekanaal langs de westelijke grens der gemeente, de noordelijke grenzen der arrondissementen IV, VI en I en langs de noordelijke grens der gemeente tot het Noordzeekanaal.

Het arrondissement *Hilversum* omvat de gemeenten Ankeveen, Blaricum, Bussem, Diemen, 's Graveland, Hilversum, Huizen, Kortenhoef, Laren, Muiden, Naarden, Nederhorst den Berg, Watergraafsmeer, Weesp.

District Haarlem:

Het arrondissement *Haarlem* omvat de gemeenten Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede c. a., Heemstede, Zandvoort.

Het arrondissement *Haarlemmermeer*, de gemeenten Aalsmeer, Amstel (Nieuwer-), Amstel (Ouder-), Haarlemmermeer, Sloten, Uithoorn, Weesperkarspel.

Het arrondissement *Beverwijk*, de gemeenten Akersloot, Beverwijk, Castricum, Egmond aan Zee, Egmond-binnen, Graft, Heemskerk, Krommenie, Limmen, Rijk (de), Schoten, Spaarndam, Uitgeest, Velsen, Wormerveer, Wijk aan Zee en Duin.

Het arrondissement *Purmerend*, de gemeenten Broek in Waterland, Buiksloot, Edam, IJpendam, Katwoude, Kwadijk, Landsmeer, Marken, Middelie, Monnikendam, Nieuwendam, Purmerend, Ransdorp, Warder.

Het arrondissement *Zaandam*, de gemeenten Assendelft, Beemster, Jisp, Koog a/d Zaan, Oosthuizen, Oostzaan, Westzaan, Wormer, Wijdewormer, Zaandam, Zaandijk.

District Alkmaar:

Het arrondissement *Alkmaar* omvat de gemeenten Alkmaar, Bergen, Broek op Langendijk, Heerhugowaard, Heilo, Koedijk, Niedorp, (Nieuwe), Niedorp, (Oude), Oterleek, Oudkarspel, Oudorp, St. Prancas, Scharwoude (Noord-), Scharwoude (Zuid-), Schermer (Zuid- en Noord-), Schoorl, Warmenhuizen, Winkel.

Het arrondissement *Hoorn*, de gemeenten Avenhorn, Beets, Berkhout, Blokker, Hensbroek, Hoorn, Nibbixwoud, Obdam, Oudendijk, Schellinkhout, Schermerhorn, Spanbroek, Ursem, Venhuizen, Wognum, Wijdenes, Zwaag.

Het arrondissement *Medemblik*, de gemeenten Abbekerk, Andijk, Bovenkarspel, Enkhuizen, Grootebroek, Hoogkarspel, Hoogwoud, Medemblik, Midwoud, Opmeer, Opperdoes, Sijbekarspel, Twisk, Wervershoof, Westwoud.

Het arrondissement *den Helder*, de gemeenten Anna Paulowna, Barsingerhorn, Callantsoog, Harenkarspel, den Helder, St. Maarten, Petten, Schagen, Wieringen, Wieringerwaard, Zijpe.

Het arrondissement *Texel*, de gemeenten Terschelling, Texel, Urk, Vlieland.

District Middelburg:

Het arrondissement *Middelburg* omvat de gemeenten Aagtekerke, Arnemuiden, Biggekerke, Domburg, Grijskerke, Koudekerke, Meliskerke, Middelburg, Nieuw- en St. Joostland, St. Laurens, Oostkapelle, Ritthem, Serooskerke (Walcheren), Souburg (Oost- en West-), Veere, Vrouwenpolder, Westkapelle, Zoutelande.

Het arrondissement *Vlissingen*, de gemeenten Aardenburg, Breskens, Cadzand, Eede, Groede, St. Kruis, Nieuwvliet, Oostburg, Retrachement, Schoondijke, Sluis, Vlissingen, Zuidzande.

Het arrondissement *Neuzen*, de gemeenten Axel, Biervliet, Hoek, Hoofdplaat, Neuzen, Philippine, Waterlandkerkje, IJzendijke, Zaamslag.

Het arrondissement *Hulst*, de gemeente Boschkapelle, Clinge, Graauw c. a., Hengstdijk, Hontenisse, Hulst, St. Janssteen, Koewacht, Ossenis, Overslag, Sas van Gent, Stoppeldijk, Westdorpe, Zuiddorpe.

District Goes:

Het arrondissement *Goes* omvat de gemeenten Baarland, Borselen, Driewegen, Ellewoutsdijk, Goes, 's Gravenpolder, 's Heer Abskerke, 's Heer Arendskerke, 's Heerenhoek, Heinkenszand, Hoedekenskerke, Kapelle, Kattendijke, Kloetinge, Nisse, Oudelande, Ovezande, Schore, Wemeldinge, Wolphaartsdijk, Yerseke.

Het arrondissement *Zierikzee*, de gemeenten Brouwershaven, Bruinisse, Burgh, Dreischor, Duivendijke, Elkerzee, Ellemeet, Haamstede, Kerkwerpe, Nieuwerkerk, Noordgouwe, Noordwelle, Oosterland, Ouwerkerk, Renesse, Serooskerke (Schouwen), Zierikzee, Zonnemaire.

Het arrondissement *Tholen*, de gemeenten St. Annaland, Colijnsplaat, Kats, Kortgene, Krabbendijke, Kruiningen, St. Maartensdijk, St. Philipsland, Poortvlied, Rilland-Bath, Scherpenisse, Stavenisse, Tholen, Vossemeer, (Oud-), Waarde, Wissekerke.

District Utrecht:

Het grondgebied der gemeente Utrecht is verdeeld in twee arrondissementen, *Utrecht I* en *II*.

Het arrondissement *I* omvat het gedeelte der gemeente Utrecht, gelegen oostelijk van den Krommen Rijn, de Oude Gracht en de Vecht.

Het arrondissement *II*, het gedeelte der gemeente Utrecht, westelijk van genoemde grens; met de gemeenten Bildt, (de), Bunnik, Zeist.

Het arrondissement *Loenen* omvat de gemeenten Abcoude-Baambrugge, Abcoude-Proosdij, Breukelen-Nijenrode, Breukelen-St. Pieters, Loenen, Loenersloot, Loosdrecht, Maarssen, Maarsseveen, Mijdrecht, Nieuwkoop, (Laag-), Nigtevecht, Ruwiel, Tienhoven, Vinkeveen, Vreeland, Wilnis, Zuilen.

Het arrondissement *Amersfoort*, de gemeenten Achttenhoven, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Hoogland, Leusden, Maartensdijk, Soest, Stoutenburg, Westbroek.

Het arrondissement *Rhenen*, de gemeente Amerongen, Cothoen, Doorn, Driebergen, Houten, Langbroek, Leersum, Maarn, Odijk, Renswoude, Rhenen, Rijsenburg, Schalkwijk, Tull en 't Waal, Veenendaal, Werkhoven, Wijk bij Duurstede, Woudenberg.

Het arrondissement *IJsselstein*, de gemeenten Benschop Haarzuilens, Harmelen, Hoenkoop, Jaarsveld, Jutphaas, Kamerik, Koekengen, Linschoten, Lopik, Montfoort, Oudenrijn, Polsbroek, Snelrewaard, Veldhuizen, Vleuten, Vreeswijk, Willeskop, Willige-Langerak, IJsselstein, Zegveld.

District Leeuwarden:

Het arrondissement *Leeuwarden* omvat de gemeenten Leeuwarden, Leeuwarderadeel.

Het arrondissement *Harlingen*, de gemeenten Barradeel, Franeker, Franekeradeel, Harlingen.

Het arrondissement *Ferwerd*, de gemeenten 't Bildt, Ferwerderadeel, Menaldumadeel.

Het *arrondissement Ternaard*, de gemeenten Ameland, Oostdongeradeel, Schiermonnikoog, Westdongeradeel.

Het *arrondissement Dokkum*, de gemeenten Dantumadeel, Dokkum, Kollumerland.

Het *arrondissement Bergum*, de gemeenten Achtkarspelen, Tjerksteradeel.

District Heerenveen:

Het *arrondissement Heerenveen* omvat de gemeenten Aengwierden, Haskerland, Schoterland, Utingeradeel.

Het *arrondissement Beetsterzwaag*, de gemeenten Idaarderadeel, Opsterland, Smallingerland.

Het *arrondissement Lemmer*, de gemeenten Doniawerstal, Gaasterland, Hemelumer-Oldephaert, Lemsterland, Sloten, Stavoren.

Het *arrondissement Sneek*, de gemeenten Sneek, Wijmbritseradeel, IJlst.

Het *arrondissement Bolsward*, de gemeenten Bolsward, Hindeloopen, Wonseradeel, Workum.

Het *arrondissement Weidum*, de gemeenten Baarderadeel, Hennaarderadeel, Rauwerderhem.

Het *arrondissement Wolvega*, de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf.

District Zwolle:

Het *arrondissement Zwolle* omvat de gemeenten Zwolle, Zwollerkerspel.

Het *arrondissement Raalte*, de gemeenten Dalfsen, Heino, Nieuwleusen, Raalte, Staphorst, Wijhe.

Het *arrondissement Kampen*, de gemeenten Genemuiden, Grafhorst, Hasselt, Kampen, Kamperveen, Wilsum, IJ-selmuiden, Zalk c. a., Zwartsluis.

Het *arrondissement Ommen*, de gemeenten Avereest, Gramsbergen, Ham (den), Hardenberg (Ambt), Hardenberg (Stad), Ommen (Ambt), Ommen (Stad).

Het *arrondissement Steenwijk*, de gemeenten Blankenham, Blokzijl, Giethoorn, Kuinre, Oldemarkt, Steenwijk, Steenwijkerwold, Vollenhove (Ambt), Vollenhove (Stad), Wanneperveen.

District Deventer:

Het *arrondissement Deventer* omvat de gemeenten Bathmen, Deventer, Diepenveen, Holten, Olst.

Het *arrondissement Almelo*, de gemeenten Almelo (Ambt), Almelo (Stad), Hellendoorn, Vriezenveen, Wierden.

Het *arrondissement Enschedé*, de gemeenten Enschedé, Haaksbergen, Lonneker.

Het *arrondissement Hengelo*, de gemeenten Delden (Ambt), Delden (Stad), Diepenheim, Goor, Hengelo, Markelo, Rijssen.

Het *arrondissement Oldenzaal*, de gemeenten Borne, Denekamp, Losser, Oldenzaal, Oostmarsum, Tubbergen, Weerselo.

District Groningen:

Het *arrondissement Groningen* omvat de gemeenten Groningen, Haren.

Het *arrondissement Zuidhorn*, de gemeenten Grijpskerk, Grootegast, Hoogkerk, Leek, Marum, Oldekerk, Zuidhorn.

Het *arrondissement Warffum*, de gemeenten Baflo, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Uithuizen, Uithuizermeeden, Usquert, Warffum.

Het *arrondissement Onderdendam*, de gemeenten Adorp, Aduard, Bedum, Ezinge, Kantens, Middelstum, Oldehove, Ulrum, Winsum.

Het *arrondissement Appingedam*, de gemeenten Appingedam, Bierum, Delfzijl, Loppersum, Stedum, 't Zandt.

District Winschoten:

Het *arrondissement Winschoten* omvat de gemeenten Beerta,

Finsterwolde, Midwolda, Schans (Nieuwe), Scheemda, Winschoten.

Het *arrondissement Hoogezand*, de gemeenten Hoogezand, Noordbroek, Noorddijk, Sappemeer, Zuidbroek.

Het *arrondissement Slochteren*, de gemeenten Boer (ten), Nieuwolda, Slochteren, Termunten.

Het *arrondissement Veendam*, de gemeenten Meeden, Muntendam, Pekela (Oude), Veendam, Wildervank.

Het *arrondissement Onstwedde*, de gemeenten Bellingwolde, Onstwedde, Pekela (Nieuwe), Vlagtwedde, Wedde.

District Assen:

Het *arrondissement Assen* omvat de gemeenten Assen, Beilen, Rolde, Smilde.

Het *arrondissement Borger*, de gemeenten Borger, Gasselte, Gieten, Odoorn.

Het *arrondissement Emmen*, de gemeenten Emmen, Schoonebeek.

Het *arrondissement Dalen*, de gemeenten Coevorden, Dalen, Oosterhesselen, Sleen, Westerbork, Zweelo.

Het *arrondissement Hoogeveen*, de gemeenten Dwingelo, Hoogeveen, Ruinen, Wijk (de), Zuidwolde.

Het *arrondissement Meppel*, de gemeenten Diever, Havelte, Meppel, Nijeveen, Ruinerwold, Vledder.

Het *arrondissement Vries*, de gemeenten Anlo, Eelde, Norg, Peize, Roden, Vries, Zuidlaren.

District Maastricht:

Het *arrondissement Maastricht* omvat de gemeenten Cadier c. a., Eysden, St. Geertruid, Gronsfeld, Gulpen, Heer, Maastricht, Margraten, Mesch, Mheer, Noorbeek, St. Pieter, Rijckholdt, Slenaken, Vroenhoven (Oud-), Wittem.

Het *arrondissement Meerssen*, de gemeenten Amby, Beek, Bemelen, Berg c. a., Borgharen, Bunde, Elsloo, Geulle, Houthem, Hulsberg, Itteren, Meerssen, Schimmert, Schin op Geulle, Stein, Ulestraten, Valkenburg, Valkenburg (Oud-), Wijlre.

Het *arrondissement Heerlen*, de gemeenten Amstenrade, Bocholtz, Brunssum, Eygelshoven, Heerlen, Hoensbroek, Kerkrade, Klimmen, Nieuwenhagen, Nuth, Schaesberg, Simpelveld, Ubach over Worms, Vaals, Voerendaal, Wijnansrade.

Het *arrondissement Sittard*, de gemeenten Bingelrade, Born, Broeksittard, Geleen, Grevenbicht, Jabeek, Limbricht, Merkelbeek, Munstergeleen, Nieuwstadt, Obbicht c. a., Oirsbeek, Roosteren, Schinnen, Schinveld, Sittard, Spaubeek, Susteren, Urmond.

District Roermond:

Het *arrondissement Roermond* omvat de gemeenten Buggenum, Echt, Haelen, Herten, Horn, Linne, Maasbracht, Maasniel, Melick c. a., Montfort, Neer, Nunhem, St. Odiliënberg, Ohé, c. a., Posterholt, Roermond, Stevensweert, Swalmen, Vlodrop.

Het *arrondissement Weert*, de gemeenten Baexem, Beegden, Grathem, Heel c. a., Heythuizen, Hunsel, Ittervoort, Meijel, Nederweert, Neeritter, Roggel, Stramproy, Thorn, Weert, Wessem.

Het *arrondissement Venlo*, de gemeenten Arcen c. a., Beesel, Belfeld, Grubbenvorst, Helden, Horst, Kessel, Maasbree, Sevenum, Tegelen, Venlo.

Het *arrondissement Gennep*, de gemeenten Bergen, Broekhuizen, Gennep, Meerloo, Mook, Ottersum, Venray, Wanssum.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 18den December 1900 (Staatsblad n°. 210).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

H. GOEMAN BORGESIUS.